

GIMP cursus Deel 3: Vervagen/verscherpen

Handleiding van Helpmij.nl

Auteur: Erik98

December 2014

“ Dé grootste en gratis computerhelpdesk van Nederland ”

Werken met GIMP Deel 3: Vervagen/verscherpen

In dit derde deel ga ik het vervagen en verscherpen bespreken. Over het verscherpen van een hele foto hebben we het in deel 2 al gehad, maar nu gaan we een stuk van een foto bewerken. Heb je GIMP nog niet? GIMP kan je [hier](#) downloaden.

Vakfotografen en fotograferende medemensen

Nu moet ik eerlijk bekennen dat ik bij dit artikel aan het verscherpen dacht en veel minder aan vervagen. Nou ben ik geen vakfotograaf. Dat is ergens logisch, want vakmensen werken met Photoshop. Die hebben geen ervaring met GIMP, maar dat heb ik dan weer wel. Nou hebben we hier op de redactie een ervaren fotograaf: OctaFish. Die heeft twee jaar geleden een prachtige cursus Fotografie geschreven, die je in de [Helpmij handleidingensectie](#) terugvindt.

OctaFish vertelde me in de voorbereiding van mijn artikel dat vakfotografen weinig aan verscherpen doen, maar wel veel aan vervagen. Ohh? Het is niet zo moeilijk een lens te maken die scherpe resultaten geeft, vertelde hij me. Het is wel heel moeilijk scherp te maken en kwaliteit in één lens te combineren. Vandaar dus de forse prijzen van een goed objectief!

Een vakman zorgt er voor dat zijn foto's in ieder geval scherp zijn. Simpel gezegd betekent dat dat de beeldpunten waaruit de foto is opgebouwd, onderling op de details voldoende verschillen. Naderhand krijg je dat eigenlijk nooit meer goed. Wat er niet is valt niet meer terug te halen. Of je moet gaan schilderen, maar dat is een totaal andere techniek.

Het vervagen is een heel ander verhaal. Dat is, ook weer simpel gezegd, het verkleinen en uitsmeren van de verschillen tussen die beeldpunten. Dat is eenvoudiger te doen.

Puzzelstukken vallen in elkaar

Nou heb ik een fijne 55-200 mm telelens, ooit tweedehands gekocht voor een heel redelijke prijs. Tegenwoordig ben ik de trotse bezitter van één van die mooie objectieven voor professionals, maar het viel me destijds wel op dat die goedkope telelens qua scherpheid zo slecht nog niet was. Met dat dure objectief maak ik veel mooiere foto's. Dankzij de uitleg van OctaFish snap ik nu waarom! Ook viel er plots een heel ander licht op de door mij uitgekozen oefenfoto uit mijn archief!

De oefenfoto

De oefenfoto kan je [hier](#) downloaden. Ik maakte die foto op een roofvogelshow die bij mij in de buurt gehouden werd. Ik vind foto's van zo'n prachtige vogel in volle vlucht geweldig. Ik dacht dat ook maar eens te gaan proberen en ik ging erop af met een winddichte overbroek en een goede jas. Het was die dag niet echt fijn weer voor buitenwerk. Als je staat te kleumen is het niet leuk meer en je foto's worden er ook niet beter op.

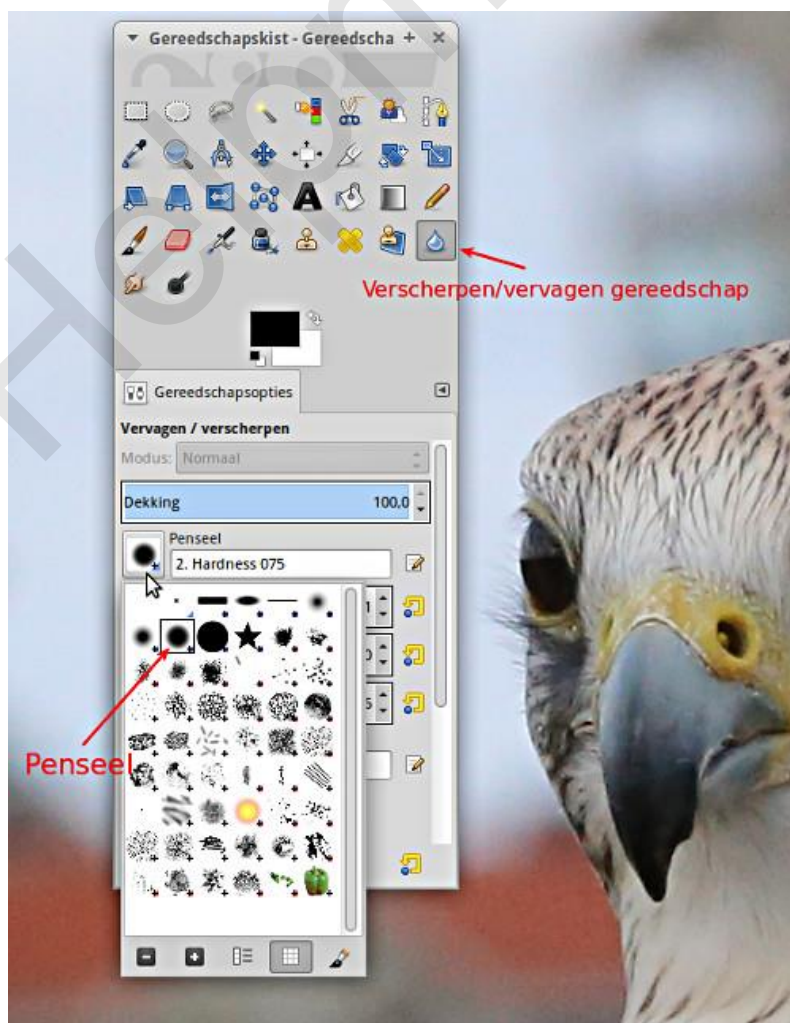
Zo'n beest tijdens zijn vlucht fotograferen is nog een heel speciaal gebeuren. Mocht je dat ooit een keer voor het eerst gaan doen, zoek dan eerst maar eens een [goede uitleg](#) op. Reken zeker nog even niet op mij, maar het is wel een leuke uitdaging! Het beest vloog, aangestuurd door de trainer met de gebruikelijke lekkernijen, alle kanten op en ik zat er elke keer weer mooi naast. Het was ook nog eens behoorlijk druk qua publiek.

Uiteindelijk heb ik mijn camera zo ingesteld dat als ik die roofvogel ook maar een tel voor de lens zou krijgen de foto dan beslist scherp zou zijn. Dit was dus mijn beste foto, gewoon even stil op de hand van zijn trainer. Hij is inderdaad lekker scherp geworden, maar helaas is nu wel bijna alles scherp, ook de trainer.

Hoe dan ook, de vogel kijkt je hier mooi recht aan, fel en trots. Prachtig! Aan dat "alles scherp" gaan we hier wat doen.

Aanpak

Ik bespreek eerst het standaard Vervagen/verscherpen gereedschap in de Gereedschapskist en we gaan er ook even mee werken. Daarna doe we het nog eens, maar nu op een heel andere manier, met het Kloon gereedschap.

Dan wordt het duidelijk hoe de beide methoden werken en waarom het één beter is dan de ander. Tegelijk leer je in dit artikel ook nog wat essentieels van fotograferen, puur door het voorbeeld.

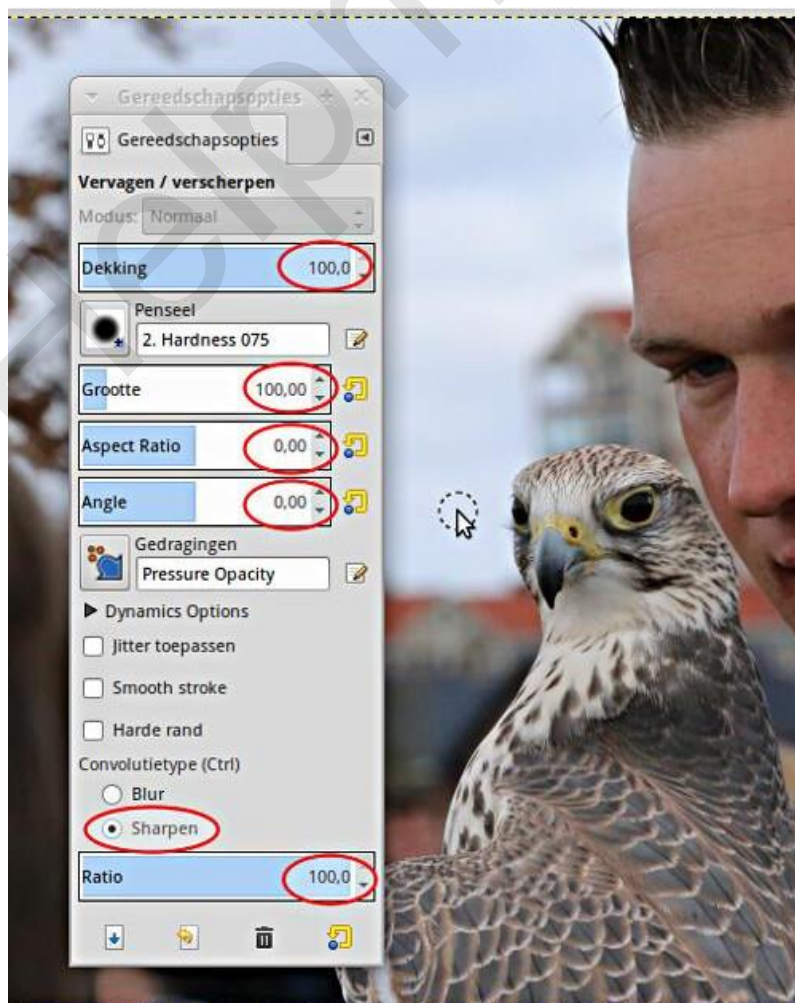
Met dat klonen kopieer je een stukje foto uit een ander gebied naar de plek van je keuze. Dat is bijvoorbeeld handig als je een foeliekelijk geel verkeersbord midden voor een mooi plantsoen in je foto wilt wegwerken. Dan plakken we er gewoon een ander stuk plantsoen overheen! Dat is dus het Photoshopen waar iedereen zo van onder de indruk is. Maar hier gaat het dan niet om trucs maar om een zinvolle verbetering van de foto.

Hier doen we dat met een kopie van onze foto, die we eerst naar wens hebben vervaagd en dan vervolgens precies zo kopiëren naar onze foto dat de roofvogel mooi scherp blijft maar de achtergrond juist niet. Moeilijk? Nee hoor. Niks aan. In wezen is het maar één klik en dan wat ouderwetse ellebogenstoom!

Om het artikel niet al te groot te maken komt hier in Deel 3 alles tot en met Vervagen/verscherpen gereedschap in de Gereedschapskist. In Deel 4 gaan we dan verder met de tweede methode via het Kloon gereedschap.

Het Vervagen/verscherpen gereedschap

Het pictogram voor dit gereedschap is dat van een vallende druppel. In de instellingen is het zinvol de dekking en de ratio hoog te zetten. De grootte hangt af van de grootte van de onderhanden afbeelding en wat je wilt doen. Ben je met details bezig, dan zet je hem klein. Het Aspect Ratio en de Angle gebruik ik zelf nooit. Het gaat hier om de verhoudingen en de hoek van het penseel. Je kan er onder andere de bewerkingscirkel mee omvormen tot een ellips.

Zet het gereedschap maar eens op de aangegeven waarden, inclusief de optie Sharpen (verscherpen) onderin. Zorg eerst dat je werkt op een kopie van je foto. Veeg nu over de snavel. Elke keer als je dat doet wordt de foto binnen de gestippelde cirkel, wat het penseel in feite is, verscherpt. Druk op 1 om het beeld op 100% inzoomen te zetten. Dan zie je de werking van dit gereedschap beter.

Het verscherpen werkt niet echt hè? Nee, klopt. Die foto is daar al aardig scherp. Veeg er maar eens heel stevig op los. Kijk, daar krijgt die snavel pukkelijtjes. Het verscherpen gaat afwijkingen veroorzaken. Dat willen we niet.

Zet nu het gereedschap op **Blur** (vervagen). Open een nieuwe kopie van je foto of kies **Bestand > Terugdraaien** als je de vorige acties nog niet naar je eerste kopie hebt opgeslagen. Vegen maar. Dit werkt een stuk beter dan het verscherpen. Voor een klein gebied is dit een mooi hulpmiddel, voor een grotere oppervlakte werkt het gereedschap te traag.

Tot hier dan maar. We hebben voor het eerst een gereedschap uit de Gereedschapskist gebruikt en met een penseel gewerkt. Dat lijken wel kleine stappen, maar het is de basis van het werken met GIMP. Pak naar hartelust een ander penseel, andere instellingen en speel met GIMP. Daar leer je van en dat is wat we willen, nietwaar?

Deel 4

In Deel 4, wat verschijnt in de Nieuwsbrief van januari, gaan we door met de tweede methode om stukken foto te vervagen maar dan met behulp van het Kloon gereedschap.

Steeds verder

Stapje voor stapje gaan we verder met dit prachtige programma. Vergeet niet zo nu en dan even de al besproken technieken nog eens te proberen. Oefening baart kunst! Alle vorige artikelen worden als [handleidingen in pdf-formaat](#) aangeboden voor later gebruik. Je kan alles dus prima teruglezen en ook op je PC opslaan. Op den duur heb je dan een complete cursus "Werken met GIMP" liggen.